

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LƯƠNG THỊ A LÚA

**VAI TRÒ CỦA PHỤ NỮ DÂN TỘC TÀY
TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỘ GIA ĐÌNH
Ở HUYỆN NA RÌ, TỈNH BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2018

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LƯƠNG THỊ A LÚA

**VAI TRÒ CỦA PHỤ NỮ DÂN TỘC TÀY
TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỘ GIA ĐÌNH
Ở HUYỆN NA RÌ, TỈNH BẮC KẠN**

Ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

Mã số: 8.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Nguyễn Thị Gấm

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Những số liệu, thông tin và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ bất cứ một luận văn nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2018

Tác giả

Lương Thị A Lúa

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài: “*Vai trò của phụ nữ dân tộc Tày trong phát triển kinh tế hộ gia đình ở huyện Na Rì, tỉnh Bắc Kạn*”, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ nhiệt tình của nhiều cá nhân, tập thể trong và ngoài nhà trường. Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, các khoa, phòng của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên, Chi cục Thống kê huyện Na Rì, phòng Nông Nghiệp và Phát triển nông thôn huyện Na Rì, Hội Liên hiệp phụ nữ huyện Na Rì và UBND các xã thuộc huyện Na Rì... đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Đặc biệt, tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của giáo viên hướng dẫn **PGS.TS. Nguyễn Thị Gấm**, người đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tận tình tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và tạo điều kiện thuận lợi cho tôi hoàn thành luận văn này.

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi còn được sự giúp đỡ và cộng tác của các đồng chí tại các địa điểm nghiên cứu, tôi xin chân thành cảm ơn các bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã tạo điều kiện mọi mặt để tôi hoàn thành nghiên cứu này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2018

Tác giả

Lương Thị A Lúa

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu đề tài.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	4
5. Kết cấu luận văn.....	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ VAI TRÒ CỦA PHỤ NỮ TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỘ GIA ĐÌNH.....	6
1.1. Cơ sở lý luận vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế hộ	6
1.1.1. Kinh tế hộ gia đình, phát triển kinh tế hộ gia đình	6
1.1.2. Khái niệm về dân tộc thiểu số, dân tộc Tày.....	8
1.1.3. Vị trí, vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế hộ gia đình	10
1.1.4. Vai trò của phụ nữ dân tộc Tày trong phát triển kinh tế hộ gia đình	14
1.1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến vai trò của phụ nữ dân tộc Tày trong phát triển kinh tế hộ gia đình	18
1.2. Cơ sở thực tiễn về vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế hộ gia đình	20
1.2.1. Kinh nghiệm về phát triển kinh tế hộ gia đình của một số địa phương	20
1.2.2 Bài học kinh nghiệm rút ra cho phụ nữ dân tộc Tày tại huyện Na Rì, Tỉnh Bắc Kạn	29
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	30
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu	30
2.2. Phương pháp tiếp cận nghiên cứu	30

2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin thứ cấp	30
2.2.2 Phương pháp thu thập số liệu sơ cấp.....	30
2.2.3 Phương pháp tổng hợp thông tin.....	32
2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin	32
2.2.4.1. Phương pháp thống kê mô tả	32
2.2.4.2. Phương pháp thống kê so sánh.....	32
2.3. Hệ thống hóa các chỉ tiêu nghiên cứu	33
2.3.1. Nhóm các chỉ tiêu chung.....	33
2.3.2. Nhóm các chỉ tiêu về kinh tế.....	33
2.3.3. Nhóm các chỉ tiêu về xã hội.....	33
2.3.4. Nhóm chỉ tiêu về vai trò ra quyết định của người phụ nữ trong gia đình.....	34
Chương 3: THỰC TRẠNG VAI TRÒ CỦA PHỤ NỮ DÂN TỘC TÀY TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỘ GIA ĐÌNH Ở HUYỆN NA RÌ, TỈNH BẮC KẠN	35
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	35
3.1.1. Điều kiện tự nhiên huyện Na Rì.....	35
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội huyện Na Rì.....	45
3.1.2.1. Tình hình dân số và lao động.....	45
3.1.2.2. Hệ thống giáo dục, y tế	49
3.1.2.3. Cơ sở hạ tầng kỹ thuật.....	51
3.1.2.4. Kết quả phát triển và chuyển dịch cơ cấu kinh tế của huyện qua 3 năm 2015 - 2017	52
3.1.2.5. Cơ cấu hộ, cơ cấu nguồn thu nhập chính của các hộ ở khu vực nông thôn có sự chuyển biến tích cực.....	53
3.1.3. Nhận xét chung về điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội.....	56
3.1.3.1. Những thuận lợi	56
3.1.3.2. Khó khăn	56

3.1.4. Phát triển kinh tế của huyện.....	57
3.1.5. Khái quát về thực trạng vai trò của phụ nữ huyện Na Rì	59
3.1.5.1. Số lượng lao động nữ.....	59
3.1.5.2. Tỷ lệ phụ nữ huyện Na Rì tham gia cấp ủy, chính quyền.....	60
3.1.3. Đặc điểm chung của người Tày ở Bắc Kạn.....	61
3.2. Thực trạng vai trò của phụ nữ dân tộc Tày trong phát triển kinh tế hộ gia đình.....	63
3.2.1. Thông tin chung của đối tượng nghiên cứu	63
3.2.2. Thực trạng vai trò của phụ nữ dân tộc Tày trong phát triển kinh tế hộ gia đình.....	68
3.2.2.1. Vai trò của phụ nữ trong lao động sản xuất, tạo ra thu nhập.....	68
3.2.2.2. Vai trò của phụ nữ trong hoạt động quản lý và điều hành sản xuất của hộ	79
3.2.2.3. Vai trò của phụ nữ trong tiếp cận và quản lý nguồn lực của hộ	81
3.2.2.4. Vai trò của phụ nữ Tày trong việc ra quyết định của hộ	84
3.2.2.5. Vai trò của phụ nữ trong gia đình	86
3.2.2.6. Đóng góp vào thu nhập của người phụ nữ Tày trong thu nhập hộ gia đình	89
3.3. Những yếu tố ảnh hưởng đến vai trò của phụ nữ dân tộc Tày trong phát triển kinh tế hộ gia đình	90
3.3.1. Quan niệm về giới, những phong tục, tập quán trong xã hội.....	90
3.3.2. Trình độ học vấn, chuyên môn, khoa học kỹ thuật.....	91
3.3.3. Khả năng tiếp cận các nguồn lực phát triển.....	93
3.3.4 . Khả năng tiếp cận thông tin	93
3.3.5. Yếu tố sức khỏe.....	94
3.4. Đánh giá chung vai trò của phụ nữ dân tộc Tày trong phát triển kinh tế hộ gia đình ở huyện Na Rì.....	94
3.4.1. Những kết quả đạt được	94
3.4.2. Những tồn tại làm hạn chế vai trò của phụ nữ dân tộc Tày tại huyện Na Rì trong phát triển kinh tế gia đình	96

Chương 4: GIẢI PHÁP NÂNG CAO VAI TRÒ CỦA PHỤ NỮ DÂN TỘC TÀY TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỘ GIA ĐÌNH Ở HUYỆN NA RÌ, TỈNH BẮC KẠN	98
4.1. Quan điểm, định hướng, mục tiêu nâng cao vai trò của phụ nữ dân tộc Tày trong phát triển kinh tế hộ gia đình.....	98
4.1.1. Quan điểm nâng cao vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế gia đình Huyện Na Rì, tỉnh Bắc Kạn	98
4.1.2. Định hướng, mục tiêu nâng cao vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế gia đình trên địa bàn huyện Na Rì	99
4.2. Giải pháp nâng cao vai trò của phụ nữ dân tộc Tày trong phát triển kinh tế hộ gia đình.....	100
4.2.1. Nâng cao nhận thức về vai trò của phụ nữ Tày trong phát triển kinh tế hộ gia đình.....	100
4.2.2. Giải pháp chung về chính sách nhằm tạo điều kiện cho phụ nữ Tày phát kinh tế gia đình phát triển kinh tế hộ	101
4.2.2.1. Chính sách tín dụng, vốn.....	101
4.2.2.2. Chính sách về phát triển khoa học công nghệ.....	102
4.2.2.3. Tăng cường các hoạt động khuyến nông, khuyến lâm, khuyến nghề đến các xã vùng cao, vùng sâu, vùng xa	103
4.2.3. Giải pháp về chính sách xã hội nhằm hỗ trợ phụ nữ Tày nâng cao năng lực quản lý kinh tế hộ gia đình.....	103
4.2.3.1. Nâng cao kiến thức cho phụ nữ.....	103
4.2.3.2. Các hoạt động huy động nguồn lực hỗ trợ phụ nữ phát triển	104
4.2.3.3. Tăng cường hoạt động của Hội phụ nữ các cấp.....	106
4.3. Kiến nghị.....	107
KẾT LUẬN.....	108
TÀI LIỆU THAM KHẢO	110
PHỤ LỤC	112

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

CIG	Nhóm nông dân cùng sở thích
CNH-HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
DN	Doanh nghiệp
GCNQSĐĐ	Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất
HĐND	Hội đồng nhân dân
HLHPN	Hội Liên hiệp phụ nữ
KT-XH	Kinh tế xã hội
KHKT	Khoa học kỹ thuật
PTKT	Phát triển kinh tế
UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1.	Tình hình dân số và lao động huyện Na Rì giai đoạn 2015-2017 ...	46
Bảng 3.2.	Số hộ dân tộc Tày của huyện Na Rì	47
Bảng 3.3.	Kết quả rà soát hộ nghèo và cận nghèo huyện Na Rì năm 2017	48
Bảng 3.4.	Một số chỉ tiêu về hệ thống giáo dục huyện Na Rì giai đoạn 2015-2017	49
Bảng 3.5.	Một số chỉ tiêu về hệ thống Y tế huyện Na Rì giai đoạn 2015-2017	50
Bảng 3.6.	Một số chỉ tiêu kinh tế - xã hội chủ yếu của huyện Na Rì giai đoạn 2015-2017	52
Bảng 3.7.	Số hộ nông thôn huyện Na Rì chia theo lĩnh vực sản xuất, kinh doanh	54
Bảng 3.8.	Diện tích, năng suất, sản lượng một số cây trồng chính của huyện từ năm 2015-2017	58
Bảng 3.9.	Số lượng gia súc, gia cầm của Huyện từ năm 2015 đến 2017	59
Bảng 3.10.	Thống kê số lao động nữ trong các nhóm tuổi giai đoạn 2015-2017	59
Bảng 3.11.	Số lượng phụ nữ tham gia các cấp ủy đảng, chính quyền năm 2017	61
Bảng 3.12.	Thông tin chung về đối tượng nghiên cứu	63
Bảng 3.13.	Diện tích các loại đất của đối tượng nghiên cứu	66
Bảng 3.14.	Diện tích các loại đất bình quân của các hộ nghiên cứu theo từng xã	67
Bảng 3.15.	Vai trò của phụ nữ trong hoạt động trồng lúa	69
Bảng 3.16.	Đóng góp của phụ nữ Tày trong hoạt động trồng lúa phân theo địa bàn nghiên cứu	70
Bảng 3.17.	Phân tích ANOVA sự khác biệt về số ngày công thực hiện các công việc trồng lúa ở các xã nghiên cứu	72
Bảng 3.18.	Vai trò của phụ nữ Tày trong hoạt động trồng ngô	73